

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN

A 518-A SESIUNE PLENARĂ A CESE DIN 13 ȘI 14 IULIE 2016

Rezoluție privind contribuția Comitetului Economic și Social European la programul de lucru al Comisiei pentru 2017

(2016/C 389/01)

2017 – Un an pentru un nou avânt și o mai mare solidaritate în Europa

Declarație de politică

CESE regretă că cetățenii Regatului Unit au votat pentru părăsirea Uniunii Europene. A fost un vot democratic, decizia este legitimă, însă consecințele sale vor afecta nu numai Regatul Unit, scindată, ci și întreaga UE. Suntem la începutul unui lung și dificil proces de negocieri, menit să definească ansamblul condițiilor în care va avea loc această ieșire. Nu știm când și în ce mod va fi aplicat articolul 50 din tratat, dar CESE solicită începerea rapidă a negocierilor pentru a se răspunde la această incertitudine cu privire la viitorul UE și la structura sa politică și instituțională. Reacția piețelor financiare trebuie înțeleasă ca un semnal clar că o nouă recesiune este posibilă (nu doar în Regatul Unit) și UE trebuie să reacționeze de urgență la această amenințare.

CESE solicită să fie pe deplin implicat în procesul de negociere cu Regatul Unit. Este clar că votul cetățenilor britanici reprezintă un nou semnal de alarmă adresat instituțiilor europene; cetățenii solicită să fie implicați în procesul decizional al UE, iar impactul Brexit-ului este un aspect-cheie care trebuie gestionat cu sprijinul deplin al cetățenilor din celelalte țări ale UE. CESE, ca reprezentant al organizațiilor societății civile, este gata să participe în mod activ la acest proces.

Nu în ultimul rând, CESE consideră că Comisia Europeană ar trebui să reexamineze cele 10 domenii prioritare din Programul său de lucru, luând în considerare necesitatea de a gestiona Brexit-ul în regim de urgență, ținând seama de ansamblul implicațiilor sale instituționale, politice, economice și sociale.

1. Comitetul Economic și Social European își exprimă profunda îngrijorare cu privire la situația Uniunii Europene. Contextul politic și economic actual, marcat de un climat de neîncredere crescândă a cetățenilor europeni în procesul de integrare în Uniunea Europeană, obligă Comisia Europeană la eforturi menite să restaureze spiritul de solidaritate și responsabilitate, astfel cum se menționează deja în programul de lucru pentru 2016. Există din ce în ce mai multe semne ale unei lipse de voință din partea statelor membre de a găsi soluții comune, într – un spirit de coeziune. În același timp, a convinge cetățenii că obiectivele UE sunt obiectivele lor ar trebui să fie o piatră de temelie a acțiunii UE.

2. Criza refugiaților necesită o intervenție umanitară imediată. În același timp, trebuie acordată o atenție specială dificultăților cu care se confruntă guvernele europene în promovarea unor soluții care să se bucure de acordul tuturor cetățenilor Europei, care resimt nesiguranță și teamă. Trebuie deschise coridoarele legale sigure, iar UE trebuie să avanseze în mod ferm către un sistem comun de azil, ducând la bun sfârșit inițiativele politice și legislative din lunile mai și iulie ale anului 2016. Comisia Europeană ar trebui să își intensifice eforturile pentru a asigura respectarea statului de drept în

punerea în aplicare a acquis-ului UE în domeniile migrației și azilului și pentru a asigura o gestiune responsabilă a spațiului Schengen, restabilind astfel încrederea reciprocă și susținabilitatea spațiului de liberă circulație. Compromiterea Acordului Schengen ar constitui o lovitură pentru esența proiectului european, al cărui progres ar fi periclitat. Cererea justificată privind un control și o gestiune mai reglementată a granițelor externe – cu respectarea deplină a statului de drept –, cererea legitimă a publicului larg privind o mai mare siguranță și mai multă securitate, precum și solicitarea legată de o cooperare mai strânsă în lupta împotriva terorismului nu pot însemna ridicarea unor bariere în cadrul UE și împiedicarea liberei circulații a persoanelor.

3. Răspândirea sentimentelor antieuropene și reprezentarea politică tot mai mare a mișcărilor xenofobe și populiste în parlamentele naționale și în societate în general sunt fenomene care provoacă o și mai mare îngrijorare, amenințând valorile democratice ale UE. În unele state membre aceste mișcări sunt în măsură să influențeze guvernul. Această ostilitate față de Europa în ansamblu poate duce la o dezbatere riscantă privind mecanismele de opt-out, acordate guvernelor în baza unor necesități politice de moment, așa cum a arătat dezbaterea pe marginea Brexit-ului. UE trebuie să răspundă acestei posibile derive în direcția protecționismului și naționalismului, inclusiv printr-o abordare la nivel cultural.

4. Cu toate acestea, realizările de până acum ale UE nu trebuie uitate sau subminate, fiind necesară finalizarea integrării economice printr-o integrare politică și socială mai profundă. Piața unică este un element central al integrării europene și existența unor condiții de concurență echitabilă trebuie garantată cu orice preț. Cetățenii trebuie să facă parte activă din acest progres. Dialogul la nivel local, național și european trebuie consolidat și structurat cu ajutorul societății civile, inclusiv cu acei actori care sunt esențiali în procesul de trasare a unei noi direcții pentru Europa.

5. Tinerii sunt o prioritate pentru această schimbare de paradigmă culturală, întrucât ei sunt cei mai afectați de șomaj oferind în același timp și cel mai mare potențial de rezolvare a crizei. Pornind de la lecțiile învățate, „generația Erasmus” se arată deschisă și gata să comunice și să se dezvolte împreună cu alte popoare și culturi. Din acest motiv, Comisia trebuie să ofere oportunități, în afara rezultatelor timide ale Garanției pentru tineret, pentru ca toți tinerii să beneficieze de schimburi europene, indiferent de nivelul de educație și statutul profesional.

6. Într-un climat economic și social care rămâne incert, Comisia Europeană este îndemnată să folosească toate resursele disponibile pentru a stimula creșterea și crearea de locuri de muncă de calitate și progresul social. Investițiile financiare productive și sociale sunt departe de a fi revenit la nivelurile de dinaintea crizei. Este nevoie de un mediu macroeconomic care să stimuleze creșterea, antrenat de un mediu favorabil de investiții în cadrul unei piețe interne funcționale. Trebuie abordate toate aspectele competitivității internaționale, iar o cerere internă mai mare poate oferi un avânt societăților europene pe piața globală, stimulând un cerc virtuos care va fi benefic tuturor.

7. Guvernanța economică trebuie direcționată spre creștere și progres social, implementând toate prioritățile Comunicării privind pașii necesari pentru finalizarea Uniunii economice și monetare și analiza anuală a creșterii pentru 2016. Recomandările specifice fiecărei țări trebuie să exploateze mai bine flexibilitatea în cadrul actualelor norme ale Pactului de stabilitate și de creștere pentru a stimula creșterea. Gradul de asumare a semestrului european trebuie să crească, cu implicarea societății civile în ansamblu și recunoașterea caracterului specific al partenerilor sociali la nivel european și național.

8. Strategia Europa 2020 actualizată trebuie corelată cu Agenda 2030 a ONU, care încorporează noile obiective de dezvoltare durabilă (ODD), tratând aspectele economice, sociale și de mediu ca elemente inseparabile și interdependente și reînnoind eforturile de îndeplinire a obiectivelor sociale restante ale UE.

9. CESE solicită Comisiei să își asume rolul de lider în ajungerea la un consens și un angajament din partea Parlamentului European și a Consiliului pentru punerea în aplicare a agendei interne și externe a UE.

10. În acest context, CESE invită Comisia să își concentreze programul de lucru pentru 2017 pe următoarele trei domenii strategice, recunoscând că dimensiunea internă și externă, precum și dimensiunea economică, socială și politică sunt inseparabile:

10.1. Consolidarea coeziunii economice și sociale a UE

- Pentru a realiza un plan de investiții care reprezintă cel puțin 2 % din PIB-ul UE, CESE recomandă o stimulare fiscală, între altele prin investiții publice, orientat către investiții care stimulează inovarea și creșterea, acordând prioritate unor sectoare precum energia, transporturile și infrastructura de bandă largă, digitalizarea, economia circulară cu emisii scăzute de dioxid de carbon, economia socială și către învățarea de competențe în favoarea antreprenoriatului și locurilor de muncă de calitate. Folosirea fondurilor europene trebuie să fie în concordanță cu aceste obiective. Este necesară promovarea societăților durabile și a creșterii industriale, alături de promovarea unui plan specific destinat IMM-urilor.
- În ceea ce privește semestrul european, CESE recomandă Comisiei să urmărească în detaliu și să îndeplinească toate obiectivele, atât pe cele economice, cât și pe cele sociale, care au legătură cu elaborarea recomandărilor sociale specifice fiecărei țări în vederea obținerii de rezultate tangibile în atingerea obiectivelor strategiei Europa 2020, în special în ce privește combaterea sărăciei și a inegalității.
- Finalizarea pieței unice necesită un angajament ferm din partea Comisiei față de prioritățile stabilite în 2016. Libera circulație a lucrătorilor trebuie să rămână o prioritate; mobilitate echitabilă înseamnă respectarea principiilor tratamentului egal și nediscriminării pe motive de naționalitate, în conformitate cu acquis-ul european aplicabil lucrătorilor în interiorul UE.
- Principiul „plată egală pentru muncă egală la același loc de muncă”, astfel cum a fost prezentat de președintele Juncker, ca pilon al cadrului UE pentru mobilitatea forței de muncă, se află în prezent în discuție în cadrul CESE. Comitetul și-a exprimat deja preocuparea cu privire la distorsiunile care pot submina integrarea pe piața forței de muncă și concurența loială.
- Uniunea economică și monetară reprezintă nucleul pieței unice; CESE insistă asupra necesității de a dezvolta pilonul economic, social și politic al acesteia. Zona euro, incluzând țările care doresc să adere la aceasta, are nevoie de o identitate consolidată.
- Pentru a putea beneficia de oportunitățile oferite de digitalizare este nevoie de adoptarea de măsuri în numeroase domenii. CESE recomandă Comisiei să instituie o procedură consultativă regulată pentru gestionarea impactului asupra aspectelor calitative și cantitative privind ocuparea forței de muncă, producția, consumul și serviciile publice pentru cetățeni. Trebuie acordată o atenție deosebită punerii în aplicare a Agendei privind competențele digitale, mai ales în ceea ce privește asigurarea accesibilității pentru toți.
- Uniunea energetică este încă departe de finalizare. CESE îndeamnă Comisia să accelereze punerea în aplicare a strategiei privind uniunea energetică pentru a asigura securitatea aprovizionării cu energie și prețuri rezonabile prin disponibilitatea unor surse de energie diversificate și a unei piețe energetice interne complet integrate. Este nevoie de un fond de tranziție echitabil pentru a sprijini procesul de tranziție către o economie cu emisii scăzute de carbon. În ceea ce privește politica privind clima, este nevoie de măsuri concrete imediate. Comisia trebuie să garanteze că societatea civilă și cetățenii la nivel global, național și subnațional se implică mai mult în dezvoltarea, revizuirea și, în special, punerea în aplicare a Acordului de la Paris.
- Criza refugiaților trebuie gestionată în mod adecvat. Trebuie deschise coridoare umanitare sigure și UE trebuie să înainteze în mod ferm spre un sistem comun de azil.

10.2. Consolidarea rolului global al UE

- În 2016, UE s-a dezvoltat ca actor mondial și ar trebui să își consolideze poziția în procesul de promovare a păcii și de stabilizare în zonele de conflict. Cu toate acestea, coeziunea internă insuficientă și lipsa de angajament politic au dus la slăbirea influenței UE în lume. O acțiune externă eficientă impune măsuri de politici integrate, în măsura posibilului, între politicile sale externe și cele interne.
- Este nevoie de măsuri practice suplimentare pentru consolidarea securității în Europa: o politică externă comună puternică pentru abordarea conflictelor deschise în țările învecinate, o politică de dezvoltare care să fie coerentă cu cea a altor instituții internaționale, cooperarea polițienească internațională și controlul eficient al granițelor externe fără a restricționa libertățile și individuale și fără a afecta dreptul la viața privată.

- CESE consideră că încheierea negocierilor comerciale și de investiții bilaterale actuale este esențială, asigurând un echilibru al intereselor, astfel cum au fost identificate în avizul CESE pe tema „Comerț pentru toți”, și că trebuie depuse eforturi pentru punerea în aplicare a acestora în mod adecvat. Impunerea transparenței și a justului echilibru între interese în abordarea multilaterală a acordurilor comerciale în cadrul OMC este în egală măsură necesară. Acordurile UE nu trebuie să reducă standardele de mediu, sociale, de muncă, de protecție a consumatorilor și alte standarde sau serviciile publice, ci trebuie să aibă drept obiectiv să le îmbunătățească.
- Obiectivele globale de dezvoltare durabilă din Agenda 2030 a ONU trebuie integrate în domeniile de politică legate de acțiunea externă a UE.
- CESE solicită Comisiei să își concentreze eforturile pe influențarea și stimularea dezvoltării și a exportului de tehnologii și soluții legate de climă la scară globală.

10.3. Consolidarea responsabilității cetățenilor cu privire la UE

- CESE solicită Comisiei Europene să lanseze o dezbatere cu privire la modul în care funcționează UE. Trebuie să reafirmăm valorile europene într-o viziune comună, importanța dimensiunii bazate pe solidaritate a Europei, a coeziunii sociale și construirea unei democrații participative și favorabile incluziunii.
- CESE încurajează cu fermitate Comisia să monitorizeze îndeaproape respectarea de către statele membre a statului de drept și a Cartei drepturilor fundamentale, și să trateze activ orice încălcare.
- CESE regretă că Comisia nu a luat în considerare în mod corespunzător contribuția CESE la programul de lucru pentru 2016 și că nu a considerat adecvat să aibă un schimb de opinii aprofundat cu privire la alegerile politice ale Comisiei. Construirea unui dialog sistematic cu organizațiile societății civile și consolidarea dialogului social la toate nivelurile sunt esențiale pentru atingerea obiectivelor UE.

RECOMANDĂRI ȘI PROPUNERI DE MĂSURI LEGATE DE CELE ZECE PRIORITĂȚI ALE CE

1. Un nou impuls pentru crearea de locuri de muncă, creștere și investiții

- **Realizarea de investiții în infrastructură, producție și locuri de muncă de calitate**
- **Un semestru european restructurat pentru creștere, competitivitate și progres social**
- **Tranziția rapidă către o economie circulară cu emisii scăzute de dioxid de carbon**

1.1. Ocuparea forței de muncă rămâne cea mai mare prioritate în 2017, în special prin crearea de noi locuri de muncă pentru șomerii de lungă durată, femei, tineri și migranți.

1.2. În ceea ce privește fondurile europene, Comisia trebuie să evalueze folosirea acestora și să se asigure că finanțarea se alocă într-un mod bine direcționat, prin care se maximizează stimularea inovării și a creșterii economice, acordând prioritate investițiilor în infrastructură, producție și locuri de muncă de calitate. Neregulile în utilizarea fondurilor UE trebuie mai bine monitorizate și sancționate.

1.3. Sectoarele serviciilor sociale sunt printre cele care produc cel mai mare număr de locuri de muncă din Europa. Așadar, Comisia trebuie să dezvolte un plan de acțiune care să îi maximizeze potențialul și să deblocheze Fondul european pentru investiții strategice pentru sectorul social.

1.4. În 2017, analiza anuală a creșterii ar trebui să acorde prioritate și investițiilor sociale și să acorde asistență economiilor rămase în urmă în ceea ce privește atingerea standardelor economice și sociale europene.

1.5. Este necesară o ofensivă în materie de competențe care să se bazeze pe punerea în aplicare rapidă a Noii agende pentru competențe în Europa și a pachetului de măsuri privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (Garanția pentru tineret și Alianța europeană privind ucenicia).

1.6. Măsurile propuse în cadrul Planului de acțiune privind economia circulară trebuie puse în aplicare fără întârziere, acordându-se prioritate măsurilor care ajută la asigurarea unui mediu mai competitiv pentru întreprinderile europene. Comitetul dorește ca CE să analizeze fezabilitatea unei platforme europene deschise pentru economia circulară, care să adune laolaltă toate părțile interesate și să fie găzduită de CESE.

2. O piață unică digitală conectată

— Stimularea digitalizării infrastructurii, producția și serviciile publice

— Sporirea competențelor și acceptarea schimbării digitale la nivelul societății în general și în rândul lucrătorilor

2.1. Digitalizarea industriei va constitui un factor decisiv pentru competitivitatea economiei europene. Procesul de digitalizare are un impact semnificativ asupra societății civile europene și a devenit esențial pentru viața oamenilor. CESE, cu responsabilitățile sale orizontale, ca forum reprezentativ al societății civile, va acționa pentru a stimula acceptarea politicilor din acest domeniu la nivelul societății civile europene.

2.2. Potențialul economiei digitale, alături de alte schimbări majore europene (de exemplu tranziția către un consum colaborativ și o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon), trebuie direcționat mai strategic către îndeplinirea ODD ale ONU (obiective de dezvoltare durabilă).

2.3. Pentru a elimina discrepanțele dintre persoane și dintre întreprinderile mici, agenda de digitalizare ar trebui să fie integral utilizată pentru a dezvolta procese de fabricație inteligente, rețelele energetice inteligente, o mobilitate și un sistem de transport inteligent, locuințe inteligente și comunități inteligente. Există multiple posibilități pentru a folosi digitalizarea în vederea îmbunătățirii serviciilor și administrației publice. Comisia ar trebui să promoveze schimbul de bune practici între statele membre în acest domeniu.

2.4. Partenerii sociali, ca parte a unei strategii coordonate la nivel european, ar trebui să fie invitați să exploateze toate instrumentele de dialog social pentru a răspunde provocărilor legate de procesul de digitalizare, pentru a maximiza oportunitățile de ocupare a forței de muncă, de recalificare și îmbunătățire a competențelor lucrătorilor afectați și pentru a identifica noi forme de protecție pentru aceștia. Pentru asigurarea unei abordări cuprinzătoare, este recomandabil să se instituie un proces consultativ regulat cu alte organizații ale societății civile.

3. O uniune energetică rezilientă, sprijinită de politici climatice orientate spre viitor

— Punerea în aplicare a strategiei privind uniunea energetică, inclusiv a dimensiunii sale externe

— Punerea în aplicare și consolidarea globală a deciziilor COP21

— Asigurarea unei tranziții echitabile spre o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon

3.1. Comisia trebuie să continue să pună în aplicare o strategie vizionară, în conformitate cu programul de lucru anexat la Comunicarea din 2015 cu privire la starea uniunii energetice.

3.2. Propunerea CESE pentru un dialog european privind energia (DEE) trebuie să devină un mecanism esențial menit să asigure că cunoștințele, preocupările și interesele societății civile consolidează procesul de realizare a uniunii energetice.

3.3. Deciziile luate în cadrul COP21 trebuie puse în aplicare fără întârziere și cu implicarea totală a societății civile organizate. Este nevoie de condiții concurențiale echitabile pentru întreprinderile care concurează la nivel internațional pentru a preveni relocarea emisiilor de dioxid de carbon. Invitarea statelor membre să își anunțe obiectivele naționale de reducere a emisiilor ar fi semnalul corect. Trebuie luată în considerare și necesitatea de a relansa investițiile și de a consolida poziția de lider a UE în domeniul tehnologiilor ecologice.

3.4. În lumina angajamentelor asumate în cadrul COP21, trebuie să se evalueze atent riscurile de relocare a emisiilor de dioxid de carbon, și să se pună în aplicare instrumente de politică pentru a le aborda în mod eficient, în special în contextul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii pentru perioada 2021-2030.

3.5. Sistemul alimentar este în același timp unul dintre principalii factori care au declanșat schimbările climatice și unul dintre sectoarele care va fi afectat în mod semnificativ de acestea. Trebuie consolidat rolul sectorului agroalimentar în adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor acestora. Importanța prevenirii și reducerii deșeurilor alimentare și eforturile societății civile trebuie evidențiate în contextul planului de acțiune al UE pentru economia circulară.

3.6. Pe lângă Fondul de tranziție echitabil, UE trebuie să pună în aplicare și Fondul pentru inovare și Fondul pentru modernizare și să implice partenerii sociali și alte organizații ale societății civile în gestionarea acestor fonduri.

3.7. În continuarea studiului CESE privind obsolescența programată, ar trebui lansat un proiect-pilot privind includerea, în sistemul de etichetare a produselor, a duratei de viață estimate sau medii a acestuia.

4. O piață internă mai aprofundată și mai echitabilă, cu o bază industrială consolidată

— **Favorizarea creșterii industriei și funcționarea unei uniuni a piețelor de capital**

— **Promovarea unei economii mai competitive și mai verzi, care să dezvolte întreprinderile economiei sociale și punerea în aplicare de modele inovatoare**

— **Mobilitatea echitabilă a forței de muncă, o posibilitate deschisă tuturor**

— **Către o impozitare mai echitabilă**

4.1. Deoarece industria se află în centrul pieței unice, Uniunea Europeană trebuie să continue să se concentreze pe revitalizarea industriei și să îndeplinească obiectivul de a mări contribuția acesteia la PIB-ul UE la 20 % până în anul 2020. Trebuie să se acorde o atenție deosebită provocărilor cu care se confruntă industria siderurgică printr-o reconfigurare a ajutoarelor de stat și o utilizare mai bine direcționată a Fondului european de ajustare la globalizare. Un plan de acțiune pentru industria europeană a apărării, prin care s-ar putea realiza economii considerabile în domeniul achizițiilor publice din domeniul apărării, ar trebui, de asemenea, luat în considerare.

4.2. CESE solicită măsuri eficiente pentru îmbunătățirea accesului la finanțare, alături de inițiativele din cadrul uniunii piețelor de capital. Cadrul de reglementare și supraveghere (micro- și macroprudentială) al sectorului financiar ar trebui adaptat în vederea reducerii riscului de arbitraj de reglementare. Și sectorul bancar paralel trebuie abordat în acest context. În plus, ar trebui dezvoltate mijloacele pentru o mai bună valorificare a capitalului disponibil în cadrul fondurilor suverane de investiții. În procesul de realizare a uniunii bancare ar trebui să se facă referire la perimetrul serviciului public de servicii bancare. Cetățenii trebuie să fie în măsură să utilizeze aceste servicii știind că ele sunt transparente, fiabile și necostisitoare.

4.3. Este necesar un plan concret de acțiune pentru a aborda obstacolele pe care le întâmpină IMM-urile, inclusiv microîntreprinderile și întreprinderile familiale, la nivel național și în cadrul comerțului transfrontalier.

4.4. Pentru a valorifica întregul potențial al întreprinderilor economiei sociale, CESE adresează Comisiei îndemnul de a lansa un plan de acțiune pentru economia socială, oferind un ecosistem complet pentru dezvoltarea și creșterea acesteia.

4.5. CESE subliniază necesitatea de a spori competitivitatea Europei și de a susține economia verde. În acest context, în cadrul revizuirii strategiei privind piața unică din 2017, – în completarea principiului de păstrare a unor condiții de concurență echitabile – este important să se încurajeze noi modele de întreprindere care să echilibreze aspectele economice, sociale și legate de mediu. Economia colaborativă, economia funcțională și economia circulară au nevoie de orientări clare pentru a se dezvolta. O abordare globală, care să țină cont de diferitele aspecte sociale, economice și de mediu într-un cadru

politic coerent, este esențială. Este crucial să se instituie o strategie mai ambițioasă în materie de responsabilitate socială a întreprinderilor, care să recunoască mai bine contribuțiile întreprinderilor la binele comun, prin măsurarea indicatorilor de bunăstare și dezvoltare socială dincolo de PIB.

4.6. În ceea ce privește achizițiile publice în conformitate cu noile directive, este necesar să se faciliteze aplicarea clauzelor sociale, precum și o piață rezervată, și să se elaboreze un ghid pentru autoritățile contractante.

4.7. Trebuie protejată mobilitatea echitabilă a forței de muncă. În acest context, CESE pregătește în prezent un aviz cu privire la propunerea Comisiei privind revizuirea Directivei 96/71/CE, prin care abordează chestiunile privind promovarea libertății de a presta servicii și privind concurența loială pe piețele de servicii și egalitatea de tratament pe piața forței de muncă.

4.8. Nevoile de dezvoltare ale PAC, în contextul evaluării la jumătatea perioadei a CFM 2014-2020, ar trebui să vizeze menținerea în centrul agriculturii europene a multifuncționalității, a exploatațiilor familiale și a sustenabilității. Comisia ar trebui să pregătească o strategie alimentară europeană cu o abordare cuprinzătoare care să acopere tot lanțul de aprovizionare, de la agricultor la consumatori, precum și să asigure coerența politică între diferite sectoare politice, de la politicile agricole la comerț, educație și politici în domeniul climei.

4.9. Agenda urbană a UE este extrem de importantă. Comisia ar trebui să elaboreze o carte albă privind zonele rurale. Cu toate acestea, trebuie evidențiat faptul că zonele urbane și cele rurale sunt strâns legate unele de altele și nu au alternative.

4.10. Este important să se poată profita de beneficiile pe care le generează creșterea pieței unice pentru ocuparea forței de muncă, în special în sectorul serviciilor, digitalizării și mobilității forței de muncă. Funcționarea adecvată a pieței unice și un cadru care să garanteze siguranța persoanelor, precum și concurența loială constituie baza pentru redresarea economică în Europa. CESE mai subliniază și necesitatea de a aborda situația lucrătorilor săraci și de a dezvolta instrumente și politici eficiente pentru a menține un salariu decent și a asigura securitatea în noile rapoarte de muncă.

4.11. Planul de acțiune pentru impozitarea eficientă a întreprinderilor trebuie să continue, în special în ceea ce privește baza fiscală consolidată comună a societăților (CCCTB). CESE solicită măsuri decisive de limitare a fraudei fiscale, a evaziunii fiscale și a planificării fiscale agresive. Impozitele trebuie percepute acolo unde se află substanța economică. În acest scop, CESE dorește să se asigure că UE este total implicată în Planul de acțiune al OCDE privind combaterea evitării obligațiilor fiscale, erodarea bazei de impunere și transferul profiturilor (BEPS);

4.12. CESE salută accentul pe care Comisia l-a pus, în cadrul ultimului ciclu al semestrului european, pe diminuarea treptată a poverii fiscale pentru contribuabilii cu venituri reduse, către un sistem de impozitare mai eficient și mai echitabil, încurajând trecerea la tipuri de impozite la care efectul de reducere a cererii este mai mic decât în cazul impozitării muncii. De asemenea, sunt necesare reforme ale sistemelor de impozitare pentru a asigura rolul redistributiv al acestora, ceea ce poate contribui la reducerea inegalităților.

5. O uniune economică și monetară mai profundă și mai echitabilă

— **O foaie de parcurs pentru finalizarea Uniunii economice și monetare, inclusiv a Uniunii bancare**

— **Perseverența în ceea ce privește uniunea economică și politică**

— **Eficientizarea semestrului european pentru a obține rezultate în ceea ce privește Strategia Europa 2020 și obiectivele sociale**

5.1. Luându-se în considerare capacitatea foarte limitată a politicii monetare de a stimula cererea, economia zonei euro se află într-o așa-zisă „capcană a lichidităților”. Este necesară mai multă solidaritate din partea țărilor cu surplusuri structurale, care ar trebui să contribuie în mai mare măsură la politicile expansioniste.

5.2. Zona euro trebuie să își consolideze potențialul de creștere și capacitatea de a face față șocurilor asimetrice și să promoveze convergența economică și socială. Acest lucru necesită un nou regulament privind o capacitate fiscală specifică. CESE solicită instituirea unui dialog macroeconomic în zona euro, cu un rol esențial în dezvoltarea democratică și socială a UEM. CESE subliniază că viitoarele discuții trebuie să se refere nu la „consilii ale concurenței”, ci la „consilii pentru competitivitate, coeziune socială și sustenabilitate”. Zona euro va trebui să adopte poziții unitare în organismele internaționale.

5.3. CESE se așteaptă ca instituțiile europene să se angajeze în a doua etapă a foii de parcurs pentru finalizarea UEM în 2017, oferind o identitate clară zonei euro. O foaie de parcurs corespunzătoare ar trebui să includă o discuție politică privind punerea în aplicare de măsuri instituționale, dintre care unele pot necesita modificarea tratatului.

5.4. Dezbateră ar trebui în mod ideal să abordeze următoarele aspecte: o structură mai robustă pentru zona euro, pentru capacitatea fiscală a zonei euro și emisiunea comună de titluri de către statele membre din zona euro, gestionat de un fond monetar european; îmbunătățirea responsabilității și a legitimității democratice a UEM, realizată prin consolidarea competențelor Parlamentului European, precum și o conferință interparlamentară mai bine structurată cu o implicare mai mare a parlamentelor naționale și o modalitate de vot în care numai deputații din zona euro să voteze cu privire la chestiuni care țin de competența UEM.

5.5. Ca parte a semestrului european, dialogul civil și social poate acționa ca motor al unor reforme reușite, durabile și incluzive în domeniul economic, al ocupării forței de muncă și al reformelor sociale. Parlamentele naționale trebuie să fie implicate în planificarea și evaluarea programelor naționale de reformă (PNR) și punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări (CSR), în conformitate cu obiectivele Strategiei Europa 2020. Partenerii sociali au de jucat un rol specific în ceea ce privește competențele lor exclusive, responsabilitățile și sarcinile care le revin.

5.6. Trebuie puse în aplicare măsuri imediate pentru a introduce măsuri de siguranță pentru lucrătorii vulnerabili, cu salarii mici, pentru a garanta un venit decent pentru gospodării, a aborda chestiunea sărăciei și a atenua inegalitățile. Pilonul european al drepturilor sociale trebuie să fie clar definit și pus în aplicare în 2017 cu contribuția activă a partenerilor sociali și a altor organizații ale societății civile. Cu toate acestea, pilonul drepturilor sociale în UE ar trebui să contribuie la sprijinirea dezvoltării economice durabile și crearea de locuri de muncă, iar în acest scop, el ar trebui să genereze rezultate concrete, care să îmbunătățească calitatea vieții și muncii cetățenilor europeni și să acționeze ca un stimul pentru piețe ale forței de muncă eficiente și incluzive și pentru servicii publice de calitate și accesibile pentru toți.

5.7. Ca parte a uniunii financiare, uniunea bancară este esențială pentru a garanta integritatea monedei euro și pentru a spori partajarea riscurilor cu sectorul privat. Propunerea privind un sistem european de asigurare a depozitelor este o parte esențială a uniunii bancare. Continuarea partajării riscurilor în cadrul propunerii EDIS trebuie însoțită de o reducere mai mare a riscurilor în uniunea bancară. Ambele trebuie abordate în paralel și fără întârziere și trebuie puse efectiv în aplicare. Comisia ar trebui să prezinte un studiu de impact aprofundat și cuprinzător pentru a consolida și mai mult legitimitatea propunerii.

6. Acorduri de liber schimb rezonabile și echilibrate

— **Încheierea de acorduri comerciale cu capitole ambițioase și inovatoare privind comerțul și dezvoltarea durabilă**

— **Valorificarea dialogului social și civil**

6.1. Este nevoie de coerență între politicile de dezvoltare și politicile comerciale. Așa cum se menționează în Comunicarea „Comerț pentru toți”, nivelul normelor de mediu, sociale, de muncă, de protecție a consumatorilor și al altor norme, la fel ca și nivelul de prestare de servicii publice, nu ar trebui redus, ci ridicat prin acordurile pe care UE le va încheia în viitor.

6.2. În aceste condiții, Comitetul consideră că este important să se încheie în mod echilibrat negocierile actuale privind comerțul și investițiile (incluzând negocierile TTIP, CETA, UE-Japonia, UE-China în domeniul investițiilor, negocierile care implică țări ASEAN și orice APE neîncheiate) și ratificarea să fie urmată de o monitorizare a punerii în aplicare eficiente.

6.3. Transparența și echilibrul echitabil al intereselor ar trebui, de asemenea, să stea pe agenda negocierilor multilaterale privind serviciile (TISA) și produsele ecologice.

6.4. Urmărirea negocierilor comerciale bilaterale nu ar trebui să slăbească angajamentul UE față de OMC și față de un acord multilateral global solid, cu evitarea unor eventuale reguli sau standarde contradictorii. În cadrul negocierilor OMC, este nevoie de o abordare mai detaliată a comerțului digital, de exemplu.

6.5. Comerțul este o temă centrală pentru sectoarele productive ale UE și pentru apărarea pieței europene de comportamente neloiale și dumpingul, prin actualizarea instrumentelor de protecție comercială (IPC), menite să protejeze pe deplin piața internă împotriva importurilor neloiale din țările din afara UE. Comisia Europeană ar trebui să evalueze cu atenție impactul deciziei asupra statutului de economie de piață al Chinei.

6.6. În timp ce sistemul jurisdicțional în materie de investiții, propus recent de Comisia Europeană, reprezintă o îmbunătățire față de mecanismul, discreditat, de soluționare a litigiilor între investitori și stat, el este încă controversat și trebuie evaluat în continuare.

6.7. Politica comercială a UE trebuie să ia în considerare diferitele opinii exprimate în ceea ce privește consecințele acordurilor comerciale. Trebuie acordată o atenție deosebită implicării organismelor comune, incluzând toate părțile societății civile, în monitorizarea tuturor aspectelor acordurilor de liber schimb. Expertiza CESE conferă valoare unică în acest context. Studiile de impact privind negocierile viitoare sau în curs rămân un instrument esențial pentru toți cei implicați în monitorizarea negocierilor.

7. Un spațiu de justiție și de drepturi fundamentale bazat pe încredere reciprocă

— Îmbunătățirea siguranței cetățenilor

— Respectarea statului de drept

— Înlăturarea barierelor și eliminarea lacunelor

7.1. Cererea tot mai mare de securitate din partea cetățenilor europeni necesită o reacție imediată pentru a proteja principalele realizări ale integrării UE și a restaura încrederea între statele membre. Lupta împotriva terorismului necesită o colaborare mai strânsă între statele membre și între autoritățile acestora.

7.2. Încercările de restabilire a păcii în Orientul Mijlociu, cooperarea polițienească internațională, controlul efectiv al frontierelor externe și politica de dezvoltare sunt elemente de completare indispensabile ale măsurilor menite să consolideze securitatea în Europa.

7.3. În 2017, UE trebuie să consolideze pilonii acțiunii instituite în Agenda europeană privind securitatea. Agenda de securitate a UE trebuie să asigure respectarea deplină a statului de drept și a drepturilor fundamentale în statele membre, inclusiv democrația, drepturile omului, drepturile economice și sociale, precum și dialogul cu societatea civilă.

7.4. Propunerea de directivă privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament [COM(2008) 426 final] și a stimulării aspectului participativ al societății civile trebuie deblocată.

7.5. Strategia pentru egalitatea între femei și bărbați 2010-2015 trebuie înlocuită cu o strategie revigorată cu obiective clare, măsuri concrete și o monitorizare eficientă a progreselor înregistrate în ce privește discriminarea de gen pe piața muncii, în educație și procesul decizional, precum și cu privire la combaterea violenței pe criterii de gen.

7.6. Strategia europeană pentru persoanele cu handicap ar trebui actualizată în conformitate cu observațiile Comisiei ONU privind drepturile persoanelor cu handicap (CNUDPH), prin intermediul legislației relevante și lansarea unui card de prioritate, recunoscut în toate statele membre.

7.7. În contextul combaterii sărăciei, trebuie să se instituie indicatori specifici și obiective specifice pentru copiii aflați în situații vulnerabile.

7.8. Trebuie luate în considerare noi forme de vulnerabilitate, precum locurile de muncă precare, sărăcia persoanelor încadrate în muncă și situația femeilor în vârstă sau tinere, a mamelor singure și a femeilor migrante.

8. Către o nouă politică în domeniul migrației

— Gestionarea adecvată a refugiaților

— Integrarea migranților

— Combaterea populismului și a xenofobiei

8.1. UE trebuie să trateze problemele migrației și azilului printr-o cooperare mai strânsă între statele membre și prin măsuri unificate și practice. CESE face referire la recomandările și rapoartele pe care le-a lansat în urma vizitelor de informare în 11 state membre. Trebuie să se acorde prioritate propunerilor făcute în raportul Parlamentului European referitor la situația din Mediterana și la necesitatea unei abordări globale a migrației de către UE.

8.2. În 2017, vor trebui create condiții pentru încheierea derogărilor de la controalele la frontieră prevăzute de normele Schengen și asigurarea statului de drept în gestionarea spațiului Schengen.

8.3. Sistemul comun de azil propus poate fi realizat în mod rezonabil pe termen mediu. Inițiativele legislative și politice propuse de Comisia Europeană trebuie adoptate rapid, cu respectarea interesului solicitanților de protecție internațională și aplicarea statului de drept ca o expresie a solidarității concrete între statele membre.

8.4. În consecință, este important să se reanalizeze propunerea privind transferul, relocarea și protejarea solicitanților de azil pentru a deschide rute legale și sigure solicitanților de azil.

8.5. În această privință, CESE dorește să sublinieze că acordul UE-Turcia nu oferă garanțiile necesare pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale și a obligațiilor internaționale ale UE. Este necesar să se acționeze cu fermitate pentru a restabili cooperarea pozitivă cu autoritățile turce și cu cele din țările învecinate, care rămân esențiale pentru păstrarea securității frontierelor UE.

8.6. Politica în domeniul migrației necesită resurse pentru integrarea migranților și a refugiaților. Comitetul apreciază efortul de a utiliza în mod mai rațional resursele disponibile prin diferitele fonduri europene. Resursele trebuie mărite, în special cele disponibile prin FSE, pentru statele membre cu cea mai mare expunere la integrarea migranților sau a refugiaților.

8.7. În ceea ce privește persoanele cu rezidență legală în Europa, este crucial ca acestea să fie ajutate să urmeze cursuri de formare, să pătrundă pe piața muncii și să se integreze în societate în general. Este la fel de vitală abordarea fenomenului tot mai mare al xenofobiei și populismului, care au deseori legătură cu fluxuri semnificative de migranți. Declarația comună a partenerilor economici și sociali europeni (CES, Business Europe, CEEP, UEAPME, CEEP și Eurochambres) și lucrările desfășurate de organizațiile societății civile și de părțile interesate din economia socială indică direcția de urmat.

9. O Europă mai puternică pe scena internațională

— Coeziune internă pentru acțiune externă

— Cooperare cu statele învecinate și partenerii strategici

9.1. UE ar trebui să își consolideze poziția ca actor global pentru pace și stabilitate în zonele de conflict în cadrul instituțiilor internaționale și să acționeze într-un mod mai coerent. Pentru o acțiune externă eficientă, sunt necesare măsuri de politici integrate între politicile interne și externe ale Comisiei. Îmbunătățirea relațiilor și a cooperării cu partenerii strategici este esențială pentru a juca un rol mai puternic în calitate de actor global.

9.2. Contribuția UE la cooperare și dezvoltare trebuie să pună accentul pe procesele de democratizare în țările învecinate. Sunt necesare acțiuni concrete, susținute de investiții bine planificate și finanțate de UE în coordonare cu Banca Mondială.

9.3. Dialogul cu organizațiile societății civile și contactele între persoane trebuie integrate în mod corespunzător în acțiunile externe ale UE. Este esențială sprijinirea unui dialog structurat cu organizațiile societății civile din regiune pentru a evalua politica europeană de vecinătate (PEV). De asemenea, dialogul social ar trebui să devină parte integrantă a programelor de cooperare și dezvoltare ale UE.

9.4. Evaluarea PEV trebuie să fie o prioritate. Relațiile cu țările din sudul și estul Mediteranei nu trebuie să se concentreze pe abordarea defensivă bazate pe aspectele de securitate sau criza refugiaților, ci să devină o adevărată politică de dezvoltare între parteneri egali.

9.5. Ar trebui acordată o atenție deosebită relațiilor cu Rusia, inclusiv mai multă diplomatie activă privind această țară, în special în ceea ce privește relațiile în domeniul politicii energetice.

9.6. Nevoia de a realiza și de a începe punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă și a obiectivelor COP21 va fi esențială. ODD, în special, trebuie să contureze agenda pentru dezvoltare a UE. UE trebuie să fie proactivă în evaluarea mijloacelor, incluzând necesitățile bugetare, de care va avea nevoie pentru a face față acestor provocări. Un cadru adecvat de guvernare trebuie să asigure implicarea puternică a societății civile. CESE își reiterează propunerea privind un Forum european al dezvoltării durabile.

10. O Uniune a schimbărilor democratice

— Promovarea cetățeniei active și a democrației participative

— Mai multă deschidere și transparență

— Îmbunătățirea dialogului social și consolidarea dialogului civil

10.1. Pentru abordarea provocărilor comune și complexe cu care se confruntă UE, este crucial să se mobilizeze toate sectoarele și resursele în vederea creării de soluții comune. Societatea civilă ocupă un loc central pentru a face să avanseze această inovație vitală, iar schimbarea, în mod specific, necesită încredere din partea cetățenilor. În consecință, părțile interesate din societatea civilă trebuie implicate în condiții egale cu alte părți interesate, astfel încât contribuția acestora să fie pe deplin valorificată. Acest lucru implică o schimbare culturală dar și susținerea valorii unui sector puternic și independent al societății civile la nivelul statelor membre și la nivelul UE.

10.2. În acest context, CESE reamintește Comisiei solicitarea sa de publicare a unei Cărți verzi privind modul în care dialogul civil ar putea fi organizat în mod eficace și pe o bază permanentă.

10.3. CESE solicită din nou ca procesul de consultare cu părțile interesate în ceea ce privește reprezentativitatea, accesibilitatea, transparența și feedback-ul primit să fie îmbunătățit.

10.4. Este necesar să se ia măsuri privind propunerea de revizuire a Regulamentului privind inițiativa cetățenească europeană în vederea îmbunătățirii eficacității sale.

10.5. CESE tratează în continuare ca prioritate consolidarea democrației participative, în vederea îmbunătățirii rezilienței democratice a procesului decizional al Uniunii Europene. În acest context, noul acord interinstitucional Comisie-Consiliu-Parlament ar trebui să permită organismelor consultative instituționale, de tipul CESE, să exercite un impact mai mare asupra propunerilor legislative în procesul decizional.

10.6. O mai bună reglementare trebuie să fie metoda de a asigura texte normative mai eficiente și simplificate, care să conțină obiective clare și transparente. Trebuie luată în considerare propunerea privind o amprentă legislativă pentru o mai bună monitorizare a elaborării legislației, care să permită organizațiilor societății civile și partenerilor sociali să participe și să consolideze implicarea partenerilor sociali la procesul legislativ, asigurându-se satisfacerea necesităților și așteptărilor acestora.

10.7. Comisia trebuie să continue procesul REFIT, în care CESE ar trebui să joace un rol mai important. Cu toate acestea, programul REFIT nu ar trebui să submineze drepturile lucrătorilor și drepturile sociale sau protecția mediului și a consumatorilor. O reglementare mai eficientă, inclusiv pentru IMM-uri, poate rezulta din deschiderea și transparența procesului privind o mai bună legislație, care ar trebui să încurajeze beneficiarii să propună inițiative legislative de jos, ducând la o implicare sporită a actorilor societății civile.

10.8. În martie 2016, partenerii sociali europeni au prezentat patru poziții comune cu privire la intensificarea dialogului social, chestiunea refugiaților, politicile industriale și digitalizarea. Aceste poziții trebuie încorporate în planul de acțiune al Comisiei pentru 2017 și promovate ca atare.

Bruxelles, 14 iulie 2016.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS
